

goed van natuur

Het succes van Louis Le Roy zit 'm in het feit dat hij een stap vóór is op degenen die zo progressief zijn dat ze zich zorgen maken over de milieuverontreiniging. Er wordt al enkele jaren in het algemeen en enkele maanden in het bijzonder gepraat over de verwoesting die de ijverige mens bezig is aan te brengen in de natuur. En bij zeer veel mensen leeft al de zorg om al datgene dat werd kapotgemaakt en dat nooit hersteld zal worden. Die zorg is misschien hier en daar omgeslagen in een geïrriteerdheid omdat praten niet voldoende is. Er moeten plannen komen, maatregelen, projecten. Waarschijnlijk jeukt bij een aantal mensen de handen om aan de slag te gaan. Die mensen vinden Louis Le Roy een hele verademing. Louis Le Roy, woonachtig in het Friese Oranjewoud — even onder Heerenveen — is op z'n eentje bezig te bewijzen dat het anders kan met de natuur. Dat de natuur een onder de duim gehouden en daarom niet geheel uitgegroeid kind is van onverstandige ouders. Bij Louis Le Roy mag de natuur in de tuin komen spelen — mag ze nog eens laten zien wat ze waard is. En als het aan Louis Le Roy zou liggen zou het er in Nederland, vooral in de Nederlandse steden en op die gronden waarop toch niets gebouwd of verbouwd wordt, heel anders uitzien. Zoiets als in zijn eigen tuin, op zijn eigen hectare die hij heeft aangekocht om nog iets meer bewijsgrond te hebben, en in "zijn" President Kennedylaan in Heerenveen, waar hij zijn ideeën van de gemeente mocht vefwezenlijken.

Eerst de tuin en de hectare. "Mijn paradijsje" noemt Louis Le Roy, een tekenleraar, zijn domein. Hij heeft er niets op tegen om telkens weer mensen rond te leiden. Hij weet dat ze genieten en dat ze stuk voor stuk op goede ideeën komen. Het ruikt lekker in Le Roy's tuin. Alle kleuren bloeien door elkaar, struiken van verschillende formaat hangen over kronkelpaadjes, het zeldzaam geworden Lievevrouwebedstro denkt er niet aan om het onder haar bladerdek groeiende mosterdzaad te verdringen en laat hier en daar uitschieters van het zaad door haar groen heen "De mensen hebben Lievevrouwebedstro vernietigd omdat het schadelijk zou zijn. Je moet alleen even weten voor welke planten ze niet schadelijk is. Het kruid is veel te mooi om helemaal te verdwijnen". De stammen van de vlier en de abelen glanzen als vette paling

— Louis Le Roy laat dan ook de "schadelijke" slakken rustig zitten in zijn tuin en — zie — ze houden de stammen van de bomen zo schoon en paradijsachtig alsof ze zojuist als volwassen bomen geschapen werden. "Het komt eigenlijk goed uit dat ik een luie vent ben. Ik schoffel niet, ik hark niet, wat te veel is vernietigt zichzelf. De afgevalen bladeren zijn prachtige mest. De natuur houdt zichzelf in evenwicht. Geen enkel creatuur gaat ongestraft buiten zijn boekje. Ik kan met mijn handen over elkaar naar mijn tuin zitten kijken. Heel die weelderige vegetatie regelt zichzelf. Zes jaar ongeveer heb ik in deze tuin gewerkt — dat wil zeggen: bedacht welke planten naast welke planten moesten staan. Ik heb in die tijd de natuur een handje geholpen. De buren, die als boeren dag in dag uit hun land bewerken, zeiden tegen mij dat het een janboel zou worden. Dat het ongedierte mijn huis zou inlopen en dat de planten en struiken een wildernis zouden worden. Ik heb gezegd: wacht maar, over zes jaar kan mijn tuin het zelf, en dan rijden jullie nog altijd op die stuivende en razende natuurbestrijdingsmachines van jullie rond.

De grond van Louis Le Roy's tuin en zijn latere hectare, waarop het grasland zijn gang mag gaan en waar nu — na ongeveer drie jaar — prachtige grassoorten groeien die hun aanvankelijke periode van ongelooflijk hoog doorschieten alweer te boven zijn. Het veert er, het ruikt er heerlijk, het ziet er sappig, kleurig en vooral boeiend uit.

Louis Le Roy meent dat die kleine wildernisjes goed passen in de strakke steden. Waarom die vlakke grasveldjes met drie berkjes en vier tulpen. De uitbundigheid van de natuur zit in de grond, waarom zouden we die er niet uithalen. Waarom die natuur altijd onderdrukken. Naast de huizenblokken kan een specifieke vegetatie opbloeien omdat huizenblokken warmteblokken zijn. Waarom die vegetatie geen kans gegeven?

De boeren zouden hun landerijen ook wat meer rust kunnen geven nu het plan-Mansholt voorziet in zogenaamde marginale gronden. Waarom zouden die gronden gependeed moeten worden aan van te voren uitgestippelde recreatiemogelijkheden. Met een door niets gebreidelde vegetatie zouden diezelfde gronden weer aardig opknappen, voordat ze, in een beeld, weer aan de beurt komen om bebouwd te worden met landbouwgewassen.

Heerenveen heeft, na lang wikken en wegen, Louis Le Roy de kans gegeven om zijn plannen voor een natuurlijk beplante stad te verwezenlijken. "Begrijp me goed, ik heb niets tegen moderne steden en niets tegen allerlei midden in het natuurschoon gebouwde installaties, ik ben geen natuurzwijmelaar, maar laten we die moderne steden als uitgangspunt stellen en er dan van maken wat ervan te maken is. Zo'n President Kennedylaan bijvoorbeeld, in Heerenveen. Het lijkt heel wat, maar het is heel gewone natuur. Het ligt er nu al een paar jaar, maar het is veel minder arbeidsintensief dan de plantsoenen met grasveldjes waar voortdurend iemand moet

snoeien, maaien, bestuiven, bijknippen".

De President Kennedylaan. Een lange laan met een brede middenstrook. Die middenstrook is een geweldig oord met struikgewasjes, bloempollen, boomgroepen, plotselinge afgrondjes heuvels en een kamperfoeliebarrière tegen de stank van de uitlaatgassen vanaf de rijweg. Wie er wandelt vergeet de snelweg ter weerszijden finaal. Het is er allemaal eens op een uitgekiende manier ingezet, maar daar houdt het dan ook mee op — voor de rest doet de middenstrook het zelf. Een idee voor andere gemeenten? Kennelijk, want Louis Le Roy wordt door steeds meer gemeenten uitgenodigd te komen vertellen hoe hij het daar in Heerenveen bedoelde.

Mieke de Haas